

A scenic photograph of a lake at sunset. In the center, two people are in a wooden canoe, paddling away from the viewer. The water is calm, reflecting the golden light of the setting sun. The sky is a clear, pale blue. In the foreground, there are green leaves and branches of trees, some of which are slightly out of focus. The overall mood is peaceful and serene.

Politiskt inriktningsdokument 2025–2028

– Värmlands samverkan inom välfärd

Nya Perspektiv på styrning och ledning	3
Samverkansarenan Nya perspektiv	4
Syfte	4
Inriktningsmål – vad vill vi uppnå?	5
Indikatorer och ambitionsmål – går det åt rätt håll?	6
Nycklar för förändring och utgångspunkter för samverkan	6
Politisk nivå	7
Tjänstepersonsnivå	9
Huvudmännens ansvar – implementera och följa upp	12
Överenskommelser och riktlinjer	13
Enheten Nya perspektiv	14
Angränsande områden	15
Angränsning till Region Värmlands folkhälsouppdrag	15
Kommunikation, information och kontaktvägar	16
Bilagor	17
Bilaga 1 – Årshjul	17
Bilaga 2 – Angränsande strukturer	19

Nya Perspektiv *på styrning och ledning*

inom områdena barn och utbildning, socialtjänst, vård och omsorg samt hälso- och sjukvård inklusive tandvård.

Genom nya perspektiv på styrning och ledning skapas en kultur och struktur för samverkan och samordning, med individen i fokus, mellan Värmlands kommuner och Region Värmland inom områdena barn och utbildning, socialtjänst, vård och omsorg samt hälso- och sjukvård inklusive tandvård (i fortsättningen kallar vi samlat dessa områden för välfärd)).

Värmlands kommuner och Region Värmland ser länets välfärdsverksamheter som ett sammanhållet system och tar gemensamt ansvar för länets resultat. Även om varje organisation har sitt eget ansvar, ser invånarna hela systemet som en enhet och deras behov överskrider organisatoriska gränser. Ansvaret för att möta behoven vilar därför på välfärdssystemet som helhet. Det behövs en samverkansarena där aktörer möts och samarbetar för att uppnå gemensamma mål, i Värmland kallas arenan Nya perspektiv.

Samverkansarenan

Nya Perspektiv

Samverkansarenan Nya perspektiv är oberoende och opartisk. Det innebär att ingen enskild aktör har företräde och alla parter ges möjlighet att bidra och påverka. Samverkan och samarbete möjliggör ett gemensamt lärande, vilket gör att den samlade kraften tas tillvara bättre. Arbetet bygger på öppen dialog och tillit.

Genom samverkansarenan kan nationella satsningar samordnas och koordineras i länet och rekvisirering av gemensamma medel möjliggöras.

Det politiska inriktningsdokumentet sätter riktningen för samverkansarenan. Dokumentet revideras vart fjärde år och ligger till grund för ordinarie planerings- och budgetprocesser hos respektive huvudman. Vilket innebär att egna mål ska vara förenliga med de övergripande inriktningsmålen.

Syfte

Syftet med samverkansarenan Nya perspektiv är att bygga förtroende, tillit och relationer mellan huvudmännen och därmed bidra till utveckling som skapar förutsättningar för en god och jämlik hälsa, ett hälsofrämjande och proaktivt arbete samt en sammanhållen, hållbar och robust välfärd.

Inriktningsmål – vad vill vi uppnå?

De gemensamma inriktningsmålen vägleder och definierar riktningen och visionen för framtiden. Samtliga parter, gemensamt och var och en för sig, tar ansvar för att arbeta mot målen, vilka går i linje med Värmlandsstrategins vision "Ett hållbart Värmland som förändrar världen".

GOD OCH JÄMLIK HÄLSA

Alla invånare i Värmland ska ha likvärdig möjlighet till god fysisk och psykisk hälsa och välbefinnande, oavsett bakgrund eller livssituation.

ETABLERAT HÄLSO- FRÄMJANDE OCH PROAKTIVT ARBETE

Vi stärker skyddsfaktorer och förebygger fysisk och psykisk ohälsa. Genom tidiga insatser minskar behovet av akut stöd.

SAMMAN- HÄLLEN VÄLFÄRD

Välfärden fokuserar på person och relation, samt samordning utifrån personens behov och resurser. Det skapar en god kvalitet och en bättre upplevelse av välfärdstjänsterna.

LÅNGSIKTIG TILLIT OCH TRYGGHET

Invånarna ses som aktiva medskapare, känner förtroende för välfärdssystemet och är trygga i att de får rätt vård, stöd och omsorg när de behöver det.

ROBUST VÄLFÄRD

Långsiktiga och hållbara strukturer för samverkan gör Värmland rustat för att hantera såväl vardagliga utmaningar som kriser.

Indikatorer och ambitionsmål – går det åt rätt håll?

Revideringen av Aktuellt perspektiv började under 2025 såväl gällande indikatorer som presentation och användarbarhet.

För att bedöma om systemet rör sig i rätt riktning görs en gemensam uppföljning i Aktuellt perspektiv. Utvalda indikatorer och ambitionsmål kvantifierar och spårar förändringar över tid. Arbetet med uppföljning kräver uthållighet och bidrar på sikt till en hållbar utveckling.

Indikatorer och ambitionsmål kan följas via Aktuellt perspektiv.

<https://www.regionvarmland.se/regionvarmland/utveckling-tillvaxt/nya-perspektiv/mal-och-resultat>

Nycklar för förändring och utgångspunkter för samverkan

Värmlandsstrategin pekar på tre nycklar för förändring att bära med sig i alla delar av genomförandet: att leda modigt, samarbeta på nya sätt och utforska proaktivt.

Att leda modigt innebär att tillsammans våga fatta beslut och genomföra långsiktiga satsningar som stärker invånarens känsla av sammanhang och bidrar till en hållbar framtid, även om resultaten inte alltid är kända på förhand.

Genom att samarbeta på nya sätt skapas relationer, byggs tillit och invanda mönster bryts. Detta gör det möjligt att se utmaningar och lösningar ur flera perspektiv och därmed utveckla samverkan som en enande kraft.

Genom att utforska proaktivt kan vi tänka nytt och söka gemensamma lösningar på de utmaningar vi står inför. När vi främjar hälsa, förebygger ohälsa och tar vara på varandras kompetens skapas långsiktigt hållbara strukturer och den gemensamma förmågan att möta framtiden stärks.

Nycklarna för förändring konkretiseras genom gemensamma utgångspunkter för samverkan. De fungerar som ett gemensamt förhållningssätt i samverkan och kan användas både som kompass och arbetsverktyg. De hjälper till att hålla fokus på det som är viktigast – invånaren – samtidigt som de skapar en gemensam kultur där tillit, ansvar och lärande står i centrum. Genom att återkoppla till utgångspunkterna i dialoger, ställningstagande och planering kan samsyn stärkas, roller tydliggöras och samarbete främjas. De gemensamma utgångspunkterna är:

VAD BLIR BÄST FÖR INVÅNAREN?

Invånaren avgör om det vi gör är värdeskapande.

Vi samarbetar aktivt över organisatoriska gränser för att stärka invånarens känsla av sammanhang.

Utgå från frågan: vad är viktigt för dig?

VI GÖR DET TILLSAMMANS!

Vi bygger relationer med och har positiva förväntningar på varandra.

Gemensamma beslut och aktiviteter leder i riktning mot målen och vi är gemensamt ansvariga för länets resultat.

Vi tar ansvar för eget arbete, återkopplar till steget före och underlättar steget efter.

VI TÄNKER PÅ FRAMTIDEN!

Skapar förutsättningar för hållbara arbetsplatser och tar tillvara medarbetarnas kompetens.

Proaktivitet är i fokus för att öka hälsa och friskfaktorer.

Vi lär av varandra och tar tillvara varandras kompetens.

Politisk nivå

Observera att formuleringen av detta stycke är beroende av det arbetet som pågår gällande utveckling av den politiska samverkansstrukturen. I december 2024 gav ordföranderådet i uppdrag till direktörsberedningen att komma med förslag till hur samverkansstrukturen kan utvecklas mot bakgrund av de olika workshops som gjorts.

VÄRMLANDSRÅDET /ORDFÖRANDERÅDET

Värmlandsrådet/ordföranderådet (VR/OR) är det politiska forum som ytterst tar ställning till inriktningen för samverkansarenan.

VR/OR ansvarar för att:

- ta ställning till det politiska inriktningsdokumentet för Nya perspektiv,
- den politiska viljeinriktningen blir känd och får genomslag i respektive huvudman samt att,
- två gånger per år delta i fördjupade dialoger inom området; seminariet Nya perspektiv på styrning och ledning i maj samt dialog i VR/OR i december.

POLITISK STYRGRUPP - ANSVAR OCH MANDAT

Politiska styrgruppens uppdrag är att stödja och följa upp arbetet mot inriktningsmålen och ambitionsmålen, inom samverkansarenan samt på länsnivå, genom att:

- ansvara för och följa upp att den politiska viljeinriktningen blir känd och får genomslag i respektive huvudman,
- anordna årlig dialog i OR/VR med syfte att följa upp utveckling och arbete mot inriktningsmål och ambitionsmål samt effekter, lärdomar, hinder och framgångsfaktorer i samverkan,
- årligen bjuda in Beredningsgruppen, Strategiska utvecklingsgrupper och Samordningsgrupper till Nya perspektivs inriktningsmöte för gemensam dialog om årets prioriteringar, baserat på insikter från dialog i VR/OR samt,
- ansvara för planering och genomförande av det årliga seminariet Nya perspektiv på styrning och ledning.

Den politiska styrgruppen ska bestå av åtta ledamöter från Värmlandsrådet. Fyra ledamöter från kommunerna (KSO eller vice KSO) samt fyra ledamöter från regionen (regionstyrelsens ordförande samt ordförande eller vice ordförande från hälso- och sjukvårdsnämnden, kultur- och bildningsnämnden och regionala utvecklingsnämnden). En bred politisk och geografisk fördelning ska eftersträvas.

Tjänstepersonsnivå

BEREDNINGSGRUPPEN

Beredningsgruppen fungerar som en central grupp som lyfter utmaningar och uppdrag mellan tjänstepersonsnivå och politik inom samverkansarenan och mellan nätverk i systemledningen (se angränsande strukturer).

Beredningsgruppen ansvarar för att:

- bereda ärenden till Politiska styrgruppen samt agenda och ärenden till systemledningen,
- vid behov ta fram, revidera och följa upp överenskommelser, avtal och riktlinjer samt att förteckningen över befintliga överenskommelser, avtal och riktlinjer hålls aktuell,
- planera och genomföra det årliga seminariet tillsammans med politiska styrgruppen,
- vid behov tillsätta, avveckla och ge uppdrag till Utvecklings- och samordningsgrupper samt,
- följa upp handlingsplaner för Utvecklings- och samordningsgrupper.

Beredningsgruppen kan göra ställningstagande och rekommendationer efter att förankring har gjorts via relevanta nätverk och/eller grupperingar.

Beredningsgruppen består av representanter från direktörsberedningen, socialchefsnätverket, skolchefsnätverket, hälso- och sjukvårdsledningen samt folkhälsoavdelningen. Enhetschef för Nya perspektiv är ordförande. Representanterna i beredningsgruppen utses av ordförande i samråd med kommunchefer och regiondirektören.

STRATEGISKA UTVECKLINGSGRUPPER

Det finns tre strategiska utvecklingsgrupper: Barn och unga, Vuxna och Äldre. Syftet med utvecklingsgrupperna är att stimulera samverkan och driva gemensam utveckling i länet inom respektive område, med fokus på värde för invåna-
ren.

Grupperna arbetar i riktning mot syftet och de gemensamma inriktningsmålen samt utifrån utgångspunkter för samverkan. Grupperna ska inom respektive område:

- identifiera behov av kunskapsutveckling samt bevaka hälsoutvecklingen,
- samla och sprida bästa tillgängliga kunskap, beprövad erfarenhet samt lärdomar och goda exempel,
- bidra till flödet mellan nationell nivå och länsnivå samt flödet i samverkansarenan och systemledningen,
- ansvara för samordning av gemensamma statliga medel och satsningar,
- bidra till framtagande, uppföljning, revidering och avveckling av länsgemensamma överenskommelser, riktlinjer och avtal,
- utgöra referensgrupp för kunskapsstyrning inom hälso- och sjukvård och socialtjänst,
- ta fram en fyraårig handlingsplan med mål och årliga aktivitetsplaner samt,
- årligen redovisa måluppfyllelse utifrån framtagna aktivitets- och handlingsplaner.

Utvecklingsgrupperna har ett mandat att genomföra det som framkommer i de gemensamma handlingsplanerna som efter förankring fastställts, och vid behov tillsätta arbetsgrupper.

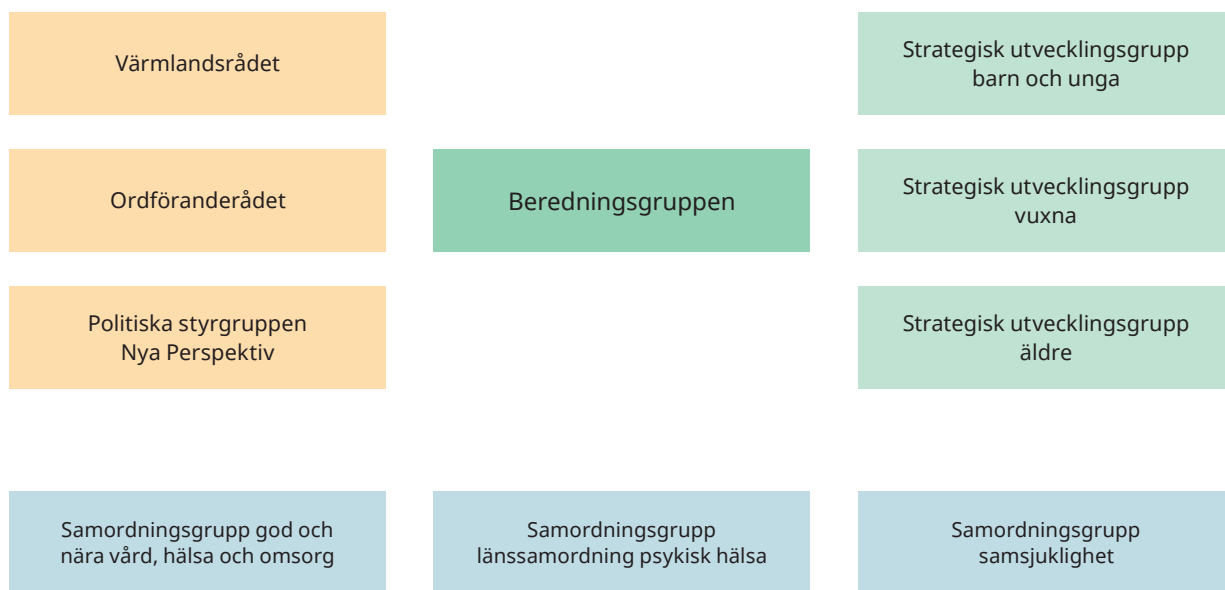
I gruppssammansättningen eftersträvas balans mellan representanter från kommunerna och regionen samt relevanta regionala aktörer inom området. Geografisk spridning över länet och tvärprofessionell sammansättning eftersträvas. Deltagare bör ha ett linjeansvar och/eller vara kopplade till länsgemensamma nätverk inom det aktuella området. Vid behov bjuds sakkunniga in.

SAMORDNINGSGRUPPER

Samordningsgrupper tillsätts för att koordinera resurser och arbetsinsatser kring ett särskilt satsningsområde som sträcker sig över åldersgränser. Uppdraget kan se olika ut beroende på område och utformas då Samordningsgruppen tillsätts. Idag finns tre samordningsgrupper: God och nära vård, hälsa och omsorg, Länssamordning psykisk hälsa samt Samsjuklighet.

Gruppsammansättningen görs enligt samma princip som för Strategiska utvecklingsgrupper.

 Finansieras av statliga bidrag

Huvudmännens ansvar

– implementera och följa upp

Varje huvudman ansvarar för att främja en kultur av ansvarstagande för systemet som helhet och för att de gemensamma inriktningsmålen beaktas vid planering och uppföljning av den egna verksamheten.

Huvudmännen genomför varje år lokala dialoger utifrån nedanstående frågeställningar senast 31 oktober. Sammanställning av dialogerna utgör underlag inför dialog i VR/OR med politiska styrgruppen.

- **Hur bidrar vi?** Analysera och identifiera på vilket sätt den egna organisationens mål bidrar till utveckling och inriktningsmål på länsnivå.
- **Hur går det?** Följ upp gemensamma indikatorer och ambitionsmål på lokal nivå utifrån Aktuellt perspektiv.
- **Vad gör vi?** Identifiera aktiviteter, insatser eller åtgärder på lokal nivå som stödjer de länsgemensamma inriktningsmålen.
- **Vad har vi lärt oss?** Identifiera lärdomar, utmaningar och framsteg.

Utgångspunkten i samverkan är kommunalt självstyre och varje huvudman ska ges möjlighet att anpassa samverkan utifrån sina lokala förutsättningar.

Överenskommelser *och riktlinjer*

Grunden är alltid ett gemensamt ansvar men vid behov eller lagkrav skrivs läns-gemensamma överenskommelser och riktlinjer för att tydliggöra huvud-männens ansvarsområden.

Regioner och kommuner är enligt hälso- och sjukvårdslagen och socialtjänst-lagen skyldiga att ha överenskommelser om samarbete för dessa målgrupper:

- Barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet.
- Personer med psykisk funktionsnedsättning.
- Personer som missbrukar alkohol, narkotika, andra beroendeframkallande medel, läkemedel, dopningsmedel eller spel om pengar.

Det ska finnas en ändamålsenlig, känd och använd struktur för hantering och uppföljning av gemensamma dokument.

Enheten *Nya perspektiv*

Enheten Nya perspektiv och FoU Välfärd Värmland är Värmlands regionala samverkans- och stödstruktur (RSS). Regionala samverkans- och stödstrukturer finns i samtliga län och verkar på länsnivå, för samverkan och utveckling, och är utformade efter förutsättningar och behov i respektive län. RSS stödjer huvudmännen i samverkan, både samverkan mellan kommuner i länet och samverkan mellan kommuner och regionen.

När nationella satsningar ska genomföras i länet är enheten Nya perspektiv den gemensamma struktur som rekviderar gemensamma medel (finansiellt tillskott).

Enheten Nya perspektiv är en neutral och oberoende part som har i uppgift att stödja samverkansarenan. Enheten ska stärka huvudmännens förmåga att samverka, skapa tillit och förtroende mellan huvudmännen och därigenom skapa förutsättningar för att arbeta mot inriktningsmålen.

Enheten ansvarar för att samordna, initiera och stödja utvecklingsarbete på strategisk nivå mellan länets kommuner samt mellan kommunerna och Region Värmland, bland annat genom att:

- stödja systematisk uppföljning och analys samt metodkunskap,
- stödja systematiskt förbättringsarbete och implementering,
- stödja kompetensutveckling och medskapande,
- bidra med ett helhetsperspektiv vad gäller framgångar och utmaningar,
- sprida goda resultat och skapa stabilitet över tid samt,
- bidra till utveckling, reflektion och lärande.

Stödet formas efter behov och kan bestå av olika funktioner från Region Värmland och Värmlands kommuner. Stödet behöver därför vara en flexibel organisering som ser olika ut över tid.

Angränsande områden

Samverkansarenan Nya perspektiv ska även, i relevanta frågor, skapa förutsättning för samverkan mellan arenans ingående områden och angränsande områden inom kommuner och regionen så som kultur och fritid, kollektivtrafik och regional utveckling, för att gemensamt bidra till hållbara och inkluderande lösningar för Värmlands invånare. Detsamma gäller för externa aktörer så som Länsstyrelsen Värmland, idéburna organisationer med flera.

Angränsning till Region Värmlands folkhälsoupdrag

Nya Perspektiv är en neutral samverkansarena inom välfärdsområdet med syfte att bygga förtroende, tillit och relationer mellan huvudmännen och därmed bidra till utveckling som skapar förutsättningar för en god och jämlik hälsa, ett hälsofrämjande och proaktivt arbete samt en sammanhållen, hållbar och robust välfärd. Region Värmlands folkhälsoavdelning har ett länsövergripande uppdrag att driva och stödja det strategiska och operativa folkhälsoarbetet i länet. Uppdraget omfattar flera samhällssektorer och utgår från att samverkan sker på flera arenor, däribland Nya Perspektiv.

Kommunikation, information och *kontaktvägar*

För att budskap och information ska nå ut till de som berörs är spridning via nätverk, i personliga möten, och i lednings- och arbetsgrupper inom respektive huvudman av stor vikt. Samtliga involverade i Nya perspektiv har en roll som ambassadörer för arbetet.

För att underlätta samverkan samlas all information på webbplatsen regionvarmland.se/nyaperspektiv

Foto: Fredrik Karlsson

Bilaga 1

– Årshjul

Samverkan inom välfärdsområdet behöver vara ständigt pågående under året. För skapa struktur och ge stöd till samverkan och implementering på lokal nivå genomförs flera aktiviteter under året i enlighet med årshjulet. Årshjulet är fyraårigt och inkluderar en plan för nästa revidering.

Seminariet Nya perspektiv på styrning och ledning

Seminariet Nya perspektiv på styrning och ledning äger rum i maj och är ett forum för dialog och samverkan på högsta nivå mellan länets kommuner och regionen, med fokus på invånarperspektivet. Länets ledande förtroendevalda och förvaltningschefer inom utpekade områden träffas för att fylla på med kunskap, ha dialog och samverka kring invånarnas behov, varandras förutsättningar och för att fokusera på hälsoutvecklingen i länet.

Aktuellt perspektiv presenteras.

Aktualitetskonferens

I Värmland finns en rad olika aktörer som jobbar med välfärdsfrågor på länsnivå. Aktualitetskonferensen arrangeras i augusti och ger möjlighet för att få en överblick av pågående arbeten och projekt i länet och få kunskap och inspel till fortsatt arbete på hemmaplan.

Lokala dialoger

Respektive huvudman genomför lokala dialoger under september-oktober som underlag för dialog i VR/OR i december, enligt nedanstående punkter:

- Hur bidrar vi? Analysera och identifiera på vilket sätt den egna organisationens mål bidrar till utveckling och inriktningsmål på länsnivå.
- Hur går det? Följ upp gemensamma indikatorer och ambitionsmål på lokal nivå utifrån Aktuellt perspektiv.
- Vad gör vi? Identifiera aktiviteter, insatser eller åtgärder på lokal nivå som stödjer de länsgemensamma inriktningsmålen.
- Vad har vi lärt oss? Identifiera lärdomar, utmaningar och framsteg.

Instruktioner för dialog och sammanställning skickas till respektive huvudman från enheten Nya perspektiv. På lokala dialogen år 3 inkluderas att huvudmännen gör medskick till kommande revidering av politiskt inriktningsdokument.

Inspirationskonferens

Konferensen arrangeras i november och ska sprida goda exempel från verksamheter i Värmland och bidra till ökad kunskap och delat lärande. Konferensen vänder sig till baspersonal, chefer, verksamhetsutvecklare och övriga intresserade.

Dialog i Värmlandråd/Ordföranderåd

Dialogen äger rum på VR/OR i december och syftar till att följa upp utveckling och arbete mot inriktningsmål och ambitionsmål samt effekter, lärdomar, hinder och framgångsfaktorer i samverkan. Dialogen blir ett underlag för politiska styrgruppens prioritering för kommande år.

Inför dialog år 3 sammanställs inspel till kommande revidering av det politiska inriktningsdokumentet vilket också är en del av dialogen.

Nya perspektivs inriktningsmöte

Inriktningsmötet sker i januari och är Politiska styrgruppens möte med Beredningsgruppen, de strategiska utvecklingsgrupperna och samordningsgrupperna. Mötet syftar till att definiera prioriteringar för året med utgångspunkt i dialogen i VR/OR. Deltagarna reflekterar över lärdomar från föregående år och planerar för kommande år.

Bilaga 2

– Angränsande strukturer

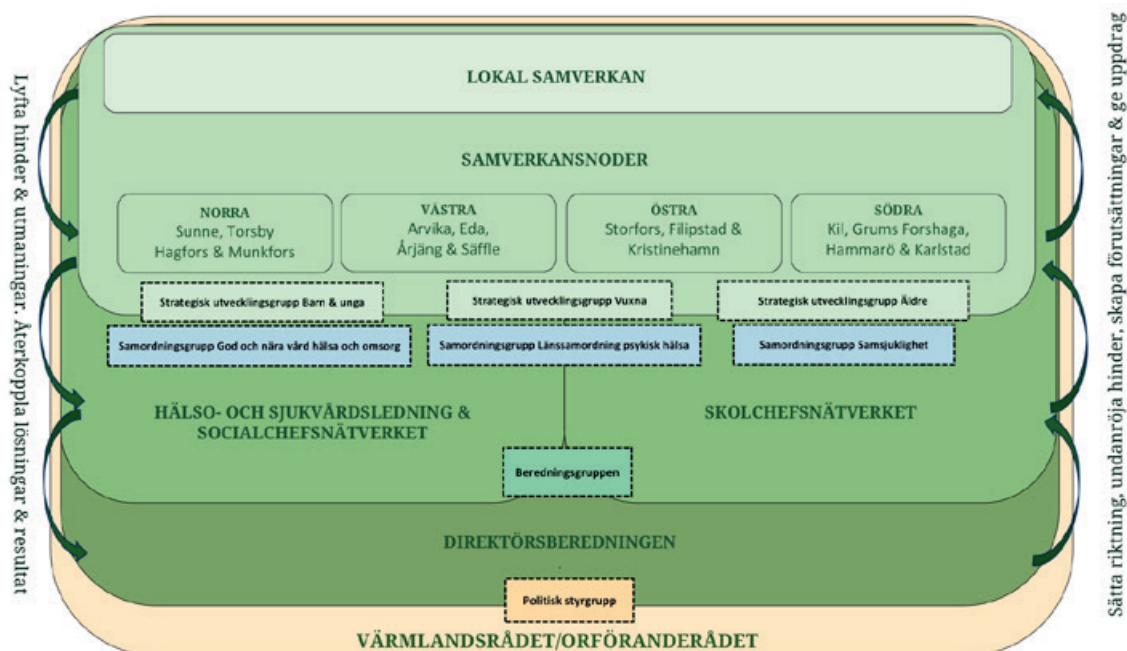
Systemledning god och nära vård, hälsa och omsorg

Systemledning handlar om att leda och samordna olika delar av ett system för att nå gemensamma mål. Det innebär att se till att alla komponenter i systemet fungerar tillsammans på ett effektivt sätt. I Värmland har en länsgemensam systemledning tagit på sig det övergripande ansvaret att styra, leda och driva utvecklingsarbetet mot framtidens nära vård, hälsa och omsorg.

Systemledning på tjänstepersonsnivå innefattar direktörsberedningen, hälso- och sjukvårdsledning, skolchefsnätverket och socialchefsnätverket. Systemledning testas som ett nytt arbetssätt under 2025–2027. Beredningsgruppen, strategiska utvecklingsgrupper, samordningsgrupper och enheten Nya perspektiv stöttar arbetet i systemledningen.

Systemledningens uppdrag är att:

- Sätta och upprätthålla en kultur - medarbetare ska känna att det är efterfrågat att hitta lösningar på utmaningar tillsammans med andra aktörer i systemet. (Vad blir bäst för invånaren?)
- Ställa krav på medskapande - att patienter, brukare och elever ges möjlighet att vara delaktiga i omställningsarbetet.
- Följa systemets resultat och leveranser - snarare än resultat från enskilda verksamheters resultat och leverans.
- Ta emot information om hinder i systemet, vidta åtgärder och skapa förutsättningar - eller uppdraga åt andra att vidta åtgärder för att undanröja hinder.

en del av
VÄRMLAND